

Jindřich Rosenkranz

Zkvalitní naši vzdělávací soustavu atestace učitelů?

Učitel matematiky, Vol. (1992), No. 4, 24

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/152134>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 1992

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://dml.cz>

DISKUSE

Zkvalitní naši vzdělávací soustavu atestace učitelů?

(Jindřich Rosenkranz, gymnázium Svitavy)

(K článku dr. V. Sýkory, zpravodaj MPS+FPS JČMF č. 3, prosinec 1991)

Kvalita pedagogických pracovníků je nesporně rozhodující pro úroveň celého našeho školství. Jestliže však někteří učitelé nesplňují zpřísněné požadavky, není to vina absence systému testování jejich znalostí po dokončení vysokoškolského studia, nýbrž slabé úrovně pedagogického vysokoškolského studia samého, jehož absolventi ani zdaleka nedosahují úrovně absolventů jiných vysokých škol. Proto by místo zavádění vyumělkovaného systému atestací bylo na místě od základu změnit pojetí pedagogického studia. Za optimální považují zrušit vysoké školy pedagogického zaměření a přípravu učitelů svěřit vysokým školám, které připravují odborníky pro průmysl či vědecký výzkum. Na některých vysokých školách již náznaky takového souběžného pedagogického studia existují.

Návrh p. dra Sýkory pokládám za nebezpečný především právě proto, že izoluje učitel od ostatní inteligence. V současné době je pro školství životně důležité, aby zejména střední školy získávaly absolventy kvalitnějších vysokých škol, případně i lektory jazyků z ciziny. Tito odborníci by v systému se zjevnými znaky strnulosti, který navrhuje p. dr. Sýkora, neměli žádnou šanci, protože by do něho jednoduše nazapadali. Ostatně i sám p. dr. Sýkora přiznává, že neví, jak by své myšlenky uvedl do praxe.

Dalším slabým místem jsou vzdělávací standardy neurčitě definované jako cíle, které vymezují vzdělanostní úroveň občanstva. Jsou stanoveny do značné míry uměle a člověk jim může vyhovovat, aniž by dokázal přemýšlet. Měli bychom se smířit s tím, že samostatné přemýšlení, základní vlastnost dobrého učitele i žáka, nelze jednoduše testovat ani pro ně stanovit normu.

Jak by tedy měl vypadat vzdělávací systém budoucnosti? Základním kritériem schopností učitele by měl být počet studentů, kteří úspěšně vykonali zkoušky ke studiu vyššího stupně, podobně jako kritérium úspěšnosti vědeckého pracovníka je počet citací jeho prací. Zařazování do platových tříd a odměňování by mělo být zcela v rukou ředitele školy, jenž se musí přirozeně snažit získat nejlepší odborníky, kteří jediní mohou připravovat úspěšné studenty. Výsledky absolventů škol při přijímacích zkouškách k dalšímu studiu by proto měly být i kritériem pro dotování škol finančními prostředky. Potom by logicky školy se schopnými řediteli, dobrými pedagogy a úspěšnými studenty byly finančně lépe zabezpečeny. Na takové školy by se samozřejmě hlásilo více studentů, z nichž by bylo možno při přijímacích zkouškách vybrat ty nejlepší.

Popsané pojetí školské soustavy by mohlo vyhovovat nejen pro školy státní, ale i soukromé. Na školství by působilo integračně, protože by pro všechna vzdělávací zařízení platila jednotná kritéria úspěšnosti. Všechny školy a všichni učitelé by se ale postupně působením nabídky a poptávky rozdělili na kvalitní, průměrné a špatné v podstatě bez zásahu státního aparátu. Ten by zasahoval pouze v případě, kdy by něco nefungovalo a jeho vliv by mohl být dále omezován na nejnutnější míru. Rozhodování o školství by mohlo být v maximální míře decentralizováno, aby do něho mohli zasahovat i ti, jichž se školství nejvíc týká. A to jsou samozřejmě rodiče studentů v případě základního a středního školství a studenti sami v případě školství vysokého.